

ЈТ-107

Поштарина плаћена у готову

КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК

4-5

АПРИЛ — МАЈ 1956 — БЕОГРАД

»Analiza pismenih zadataka iznosi više primera analize učeničkih grešaka i pogrešnih ili nepotpunih ispravki nastavnikovih. Karakteristično je, i vrlo korisno, što se pisac zadržao i potanko analizovao greške i propuste samog nastavnika. One će biti od velike praktične koristi, znatno više od same teorije. Ako te sastave, od I do VIII razreda, i nastavnik dobro prouči, a i mnogi učenik, osobito učiteljskih škola, pregleda, svakako će imati velike praktične koristi, nesumnjive koristi.

U svemu, ovo je jedna dobra knjiga. Može se reći da mestimično ima opširnosti, razvlačenja, ali je to iz određene situacije u kojoj se nalazio pisac, hoteci da zadovolji i one koji nemaju iskustva, kao i one s kojima može voditi diskusiju, ipak opravdano. Prof. Dimitrijević je ovim dao prilog koji će pomoći nastavniku u složenom poslu oko pismenih zadataka. Mislim da bi se moglo poželeti da je pisac izneo i sve

potpunije, bolje priloge koji su dodirivali ili detaljnije obrađivali ova pitanja. Naša stručna i pedagoška literatura o ovom pitanju nije tako mala. Da je on to ovde polebježio, svakako bi pomoglo čitaocu da se lakše snade i u ovim i u drugim pitanjima upoređujući različna mišljenja i različne poglede o pitanjima pismenosti, štiva, pismenih zadataka, ispravke i koristi od svega toga. Time bi knjiga znatno dobila. Ovako, on je naveo nešto stranih dela, a našu je literaturu o ovom gotovo potpuno izostavio. A, rekao bih, bolje bi bilo i da ju je potpuno izostavio nego što ju je samo »gotovo« izostavio.

Sve u svemu ovo će biti korisna knjiga svakom nastavniku. Svaki će nastavnik u njoj naći ili pomoći ili potsticaja na razmišljanje. A to je sve tako potrebno...

M. S. Lalević

НАШ ЈЕЗИК

(Нова серија, књ. VII, св. 3—4)

У чланку „Значај лингвистичких студија за опште језичко образовање“ проф. Белић говори како је настajала лингвистика као наука о природи језика. После тога писац говори о предмету лингвистике: то је живот језика уопште. Најзад, он расправља о могућности да се и ученици средње школе упознају са природом језика уопште, са истинама које је утврдила лингвистика као наука. Проф. Белић сматра да и са ученицима средње школе треба обрађивати предмет лингвистике, разуме се у облику који одговара ученичком узрасту.

У чланку „О језику једног написа“ проф. М. Стевановић даје критику језика једног написа објављеног у београдском књижевном часопису „Дело“ (у броју 2 за 1955). Један од основних захтева које култура поставља пред књижевнике јесте да им језик буде граматички исправан. Граматичке грешке неопозиво дискредитују књижевнике. Зато је корисна ова-

ква интервенција проф. Стевановића.

Б. Милановић објављује чланак „Глаголи на -нити с облицима промене -ну- -не- основа“. Писац говори о глаголима типа **променити (променути), оканити се (оканути се), оскврнити (оскврнути)**. Истиче да у српскопхрв. књижевном језику глаголе типа **променути** треба сматрати неправилним (правилно је **променити**), али да поред **оканити се, оскврнити се**, треба дозволити и писање облика **оканути се, оскврнути**. Сем овога, Б. Милановић износи своје мишљење о томе како су настали облици **променути, оканути се, оскврнути**.

После Милановићевог чланка отштампан је чланак Н. Рончевића „Још о изразима **види се** и **види му се**“. Рончевић се слаже са Св. Матићем да је глагол **види се** у значењу „чини се, изгледа“ латинизам (у примерима типа **Као окречени гробови, који се споља виде лепо**). Рончевић успешно критикује мишљење Св. Георгијевића који сматра да је овај глагол у наведеном значењу особина чистог српскохрватског језика.

А. Пецо у чланку „Једна ријеч а потребна ријеч” говори о придеву **гасан** чије је значење супротно придеву **жедан** (као што према **гладан** стоји опозитум **сит**).

Последњи је у овој свесци чланак Гавра Шкриванића „Прилог за разјашњење назива оружја у народним умотворинама”. Он говори о називима **скувија** (**скивија**)

(= врста капе: шлем), **бат** (=палица, батина, буздован, маљ и др.), **брња** (= оклоп), **брњар** (= мајстор који израђује и оправља оклопе), **сулица** (копље), **суличник** (= копљаник).

На крају ове свеске НЈ налазе се језичке поуке које је дао Св(ети-слав) П(редић).

Б. М. Николић